

*Furaj Červenák*

# BRÁNA IRKALLY

DOBRODRUŽSTVÍ  
KAPITÁNA BÁTHORYHO

*knihá druhá*



Juraj Červenák  
BRÁNA IRKALLY

Copyright © 2010 by Juraj Červenák  
Translation © 2010 by Robert Pilch  
Cover, Illustrations & Maps © 2010 by Michal Ivan  
For Czech Edition © 2010 by Robert Pilch – Brokilon

**ISBN tištěná kniha 978-80-86309-45-3**  
**ISBN PDF: 978-80-7456-029-3 (130 kniha)**  
**ISBN PDF čtečky: 978-80-7456-030-9 (131 kniha)**  
**ISBN ePub: 978-80-7456-031-6 (132 kniha)**  
**ISBN Mobipocket: 978-80-7456-032-3 (133 kniha)**

*Juraj Červenák*  
**BRÁNA  
IRKALLY**

Dobrodružství kapitána Báthoryho, kniha druhá



Nakladatelství BROKILON  
PRAHA  
2010

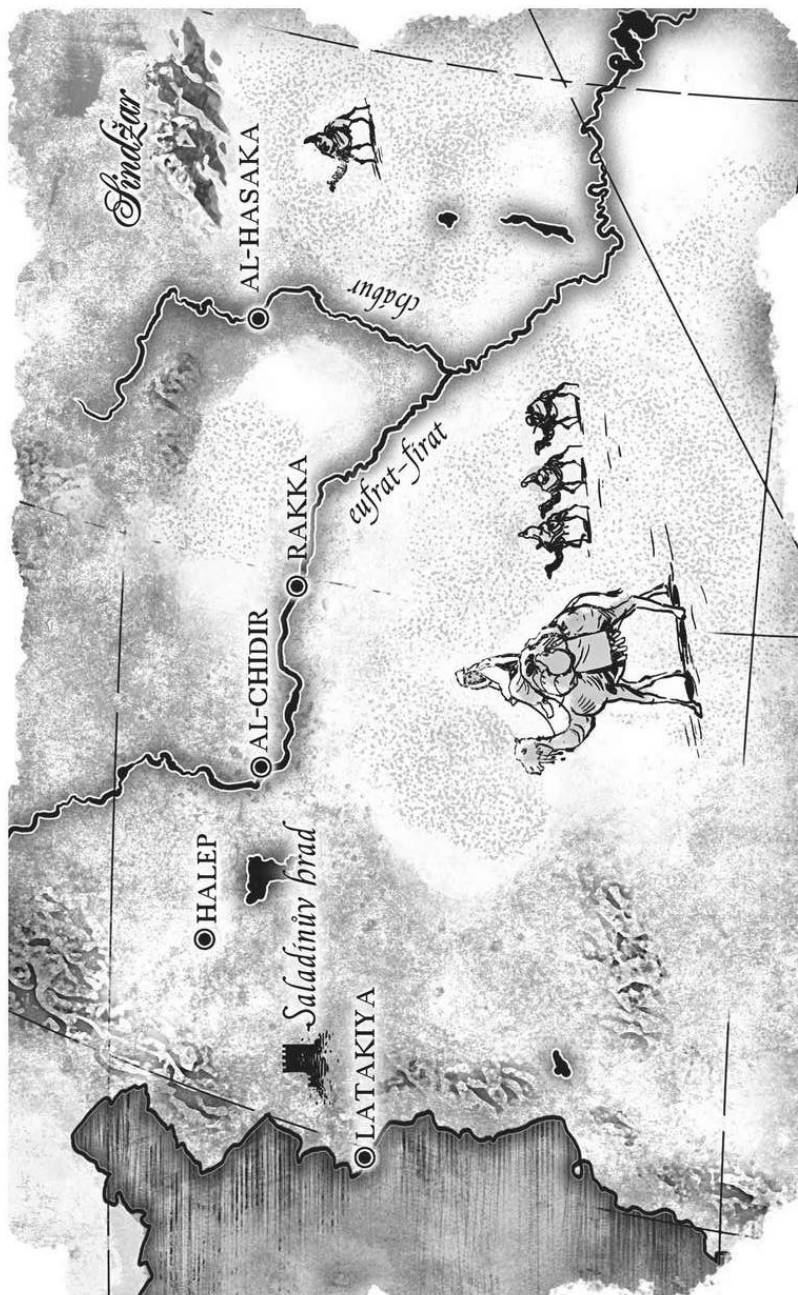
# DOBRODRUŽSTVÍ KAPITÁNA BÁTHORYHO

Na těchto stránkách vydáno jest svědectví o příhodách neuvěřitelných,  
útrapách nesmírných i skutcích udatných, jež podstoupil a vykonal  
slovutný rytíř a oficír armády Jeho Veličenstva císaře Leopolda I.,  
kapitán Kornelius Báthory.

Předkládáme ctěnému čtenáři dobrodružství v krajích  
cizích i tuzemských, souboje s nepřáteli pozemskými i pekelnými,  
hojnost střetnutí tajemných, zrad mrzkých a ukrutností pohanských.  
Stranou však nezůstanou ani vzplanutí milostná či družnost mužná,  
jež v nebezpečích nejednomu křesťanovi život zachrání.

Toto je svazek druhý,  
v němž náš hrdina martyrsky úpí v područí mohamedánském,  
avšak díky houževnatosti a víře v Boha se z galejí dostane  
a společně s proslulým učencem Čelebim  
do služeb sultánova vezíra vstoupí.  
V jeho družině podniknou pout' za cílem tajemným  
a zažijí mnohá příkoří a boje nelítostné.  
Čti, drahý čtenáři, co vše kapitán v krajích bezbožných zakusil  
a jakým mocnostem, i ve vlastním nitru skrytým,  
čeliti musel..









## HLAVA PRVNÍ,

*v níž se Báthory obává, že ho z mizérie vysvobodí až smrt.  
Zachrání ho však nečekané setkání.*

Turecká výzvědná služba tentokrát selhala na celé čáře. Když se 4. ševvala 1072 asi hodinu po půlnoci z temnoty severně od krétského pobřeží vynořil nepřítel, Osmany to naprosto zaskočilo. V provizorním přístavišti přibližně míli od Kandie vypukl chaos a shon.

Na palubu galéry *Aslan avdžisi* nejdříve dorazili nižší důstojníci a dozorcí.

„Zvedněte se, špíny! Vstávat, vstávat! Nechrápejte, džauři líní!“ hulákali a zběsile práskali biči. Zbytečně – stovku veslařů už před hodnou chvílí vzbudilo hřmění kanónů, ječení trubek a vřava a dupot na molech. Chrastili řetězy, zvedali se z kluzkých prken a sedali si na lavice.

Vzápětí po sklopných schůdkách vedle zádě vyběhli koncoví veslaři. Každé z padesáti vesel ovládali tři muži – dva otroci, trvale přikovaní k lavicím, a jeden napůl svobodný turecký veslař, který službou na lodi splácel daň rodné provincie sultánovi. Předpokládalo se, že tito „dobrovolní galejníci“ jsou rozumnější a spolehlivější než obyčejní otroci – jak by také ne, většinu z těch tchořů v okovech tvořili zaostalí křesťané – a proto měli nejdůležitější pozici: na konci



vesla, u středového můstku, kde se udržoval rytmus a korigovala síla záběru.

„K veslům. Svižně, chátro zahnojená!“

Báthory si odhrnul z obličejce špínou spleené vlasy, zaujal místo uprostřed lavice a sevřel kovové držáky vesla. Po jeho pravače se u stříškou chráněného zábradlí hrbil mladý Chorvat. Čerstvé maso, ještě si nezvykl – po nocích sténal, nařikal a ucpaným nosem dokola huhlal modlitby. Báthory se s ním zatím nedal do řeči. V posledních měsících toho vůbec moc nenamluvil – většinou si vystačil s vlastními myšlenkami, a když měl občas chuť promluvit si, prohodil pár slov sám se sebou.

Vlevo od něj se posadil urostlý anatolský Turek. Báthory ho dobře znal. Chlap neustále pohrdavě ohrnoval nos, jako by ho od špinavých otroků odlišovalo i něco víc než jen možnost přespávat v noci mimo loď a dostávat k pilafu sem tam i kus šlachovitého skopového.

Mezitím se nalodila stovka šavlemi a mušketami ozbrojených azabů. Reis Ibrahim Evren přijel od důstojnické ubytovny na neosedlaném koni. Na břehu z něj napůl sklouzl, napůl spadl, a navzdory korpulentní postavě mrštně vyběhl po schůdkách na palubu.

Minutu na to *kadirga* odrazila od mola. Na sedátku pod vyvýšenou zádí udeřil holohlavý kolohnát do bubnu.

„Záběr!“ vykřikli dozorcí. Karabáče zatančily jako kobry v košících egyptských zaklínačů.

Sto padesát mužů sborově zasténalo a vesla zčeřila černou hladinu.

Z přístavu vyplulo jedenáct galér. Rychle vytvořily klínovou formaci – *Lovec lvů* na hrotu, pět a pět lodí po stranách. Za nimi se plahočil přibližně tucet menších galeot. Flotila spěšně mířila k severu, do tmy nad mořem.

Báthory neměl tušení, co se děje. Určitě však nešlo o cvičný poplach, jakými jim občas zpestřovali noci. Když v hlubokém předklonu vyhlédl pod boční stříškou k západu, uviděl čilý ruch i v Kandii. Na přístavních hradbách se rojily pochodně a lampy, ze

střílen a proluk cimbuří se vysouvaly hlavně děl, daleko na moře doléhal ryk trubek.

Také na lodi probíhaly horečnaté přípravy. Azabové šťouchali nabíjáky v hlavních mušket, sypali prach na pánvičky, cvakali kohoutky a ocílkami. Topčiové jako noční můry omámené světlem lampy poletovali kolem velké kolubriny a čtyř falkonetů na přídi. Další střelci přeběhli k švihovkám – menším, kartáči nabíjeným dělům na otočných ocelových držácích na zábradlí.

Schylovalo se k boji.

*Jenže s kým?!*

„Zvednout, ponořit, záběr! Zvednout, ponořit, záběr!“

Buben zrychloval rytmus. Listy vesel sekaly vodu, rozpáranou čeleny. Lampy se houपालy a palubou poletoval mumraj stínů.

„Tam jsou!“ pokynul reis Evren důstojnickým palcátem se stříbrnou hlavicí. „Nezpomalujte! Ve jménu Alláha a Proroka, do útoku!“

Báthory vrhl bleskurychlý pohled přes rameno. Ve tmě před přídi zahlédl černé tvary. Nepřítel plul bez světel – pod rouškou tmy se snažil proklouznout ke Kandii.

Buben hřměl. Dozorci maširovali tam a zase zpátky, vztekle štěkali a práskali karabáči. Azabové se rozmisťovali po vyvýšeném středovém můstku.

„Benátčané?“ vydechl Chorvat.

Báthory na něj úkosem pohlédl. „Kdo jiný?“

*Zvednout...*

Mladíkovi zazářily oči. „Přišli vyrvat Kandii z pohanského obklíčení!“

*Předklon...*

„Rozdrtí flotilu a osvobodí otroky!“

*Ponořit...*

„Plýtváš dechem a nadějemi, hochu.“

*Záběr...*

„Nejspíš jen vezou jídlo a střelivo pro obránce.“

*Zvednout...*

Na severu se několikrát zablesklo a zahřmělo. Pár sáhů od *Lovce lvů* vychrstl gejzír vody, v černotě třpytivě bílý. Do boku šplouchla vlna, loď se zachvěla, veslaři mírně ztratili rytmus.

„Palte!“ zavelel Evren.

Falkonety na přídi zaštěkaly. Nepřítel bez váhání palbu opětoval. Jedna koule prosvištěla nad přídí, proděravěla plachtu a minula zád tak těsně, že urazila velitelský tug nad stříškou. Zbylé kadirgy tolik štěstí neměly – Báthory zaslechl rachot tříštěného dřeva a příšerné skučení.

Evren zvedl hlavu, vraženou mezi ramena.

„Útok! Směle, vši silou! Bůh je na naší straně!“

*Bum-bum-bum-bum... Zvednout, předklon, ponořit, záběr...*

„Levobok zatáhnout!“ Dozorci málem vyplivli plíce. „Rychle, tchoři! Vesla dovnitř! Dělejte, dělejte!“

Koncoví veslaři vyskočili, popadli vesla pod paže a táhli je za sebou ke středové lávce a pod ni, dokud list na opačném konci nezarachotil o kovovou vidlici v mezeře zábradlí. Kornel se hluboce předklonil a pevně se chytil lavice mezi nohama. Mladík na něj udiveně pohlédl.

Vzápětí pochopil.

Náraz jím mrštil na záda, pod nohy veslařů na lavici za ním. Okovy na kotnících zařinčely.

Turecká a benátská galéra se o sebe otíraly boky jako zamilované velryby. Dřevo praskalo, kování děsivě skřípalo, boční stříška se trhala. Vesla se lámala jako špejle od jitrnic, hlavně ta benátská, protože je galejníci nestihli včas zatáhnout ani ponořit. Vzduchem svištěly ostré úlomky.

„Ke střelbě připravit!“

Topčiové u švihovek už foukali do knotů. Azabové se na roztržené palubě rozkročili, pozvedli muškety, natáhli kohoutky.

Benátská střelci zacílili ve stejném okamžiku.

„Pal!“

Salvy z obou lodí splynuly do jednoho zaburácení. Báthory sklouzl z lavice na palubu a přitiskl hlavu ke kolenům.

Olovo hvízdalo, třísky bzučely, krev tryskala, na kůži pálily drobné střelného pachu. Azabové padali z můstku mezi veslaře.

Přikrčený Anatolec se svalil na záda a vykopl nohama – kulka z benátské muškety ho zasáhla do obličeje a vyškubla mu takový kus zátýlku, že dírou vychrstl ven všechny mozek.

K zahákování nedošlo – galéry pokračovaly každá původním směrem. Mezi důstojníky na míjejících se zádích došlo ke krátké, avšak krvavé přestřelce. Když se dým z pistolí a otočných kanónů rozplynul, reis Evren klečel u zábradlí a držel se za vypasené břicho. Mezi prsty mu crčela krev. Navzdory tomu přerývaným hlasem vydal rozkaz.

„Vesla vysunout!“ hulákali dozorci na ohlušené, otřesené a zraněné galejníky na levoboku.

O několik vesel přišli, ostatní však rychle lezla ven a šplouchala do vody. Koncový veslař z nejbližšího zničeného postu pohotově zaujal Anatolcovo místo po Báthoryho levici. Kornel pomohl Chorvatovi vyškrábat se zpátky na lavici a společně popadli držáky.

„Ponořit! Záběr!“

Buben znovu zaduněl.

Evrenova loď se prodírala do srdce nepřátelské flotily. Jak se ukázalo, benátské galéry plnily jen funkci rychlejšího, obratnějšího doprovodu. Z temnoty před *Lovcem lvů* vyplula majestátní loď, o dvě paluby vyšší než veslice hemžící se kolem.

„Alláhu, smiluj se!“

Turci třeštili oči na obrovskou třístěžňovou plachetnici – vpředu galion se sochou archanděla hrozícího plamenným mečem, potom bachratý trup a nakonec vysoká, bohatě zdobená zád'. Většina z nich takový kolos v životě neviděla. A Báthory tuplem ne.

„Kriste na nebi,“ hlesl Chorvat. „To je galeona!“

*Záběr, zvednout...*

„Myslel jsem, že takové stavějí jen Španělé a Holanďani.“

Na vysoké palubě vzplanuly pochodně, zablikaly lucerny. V mihotavém světle se na stožáru zavlhl okřídlený lev se svatozáří a s mečem v tlapě.

Reis Evren chraplavě zavelel. Kolubrina na přídí zaduněla. Dvacetiliberní ocelová střela, kterou Báthory viděl drtit galéry, a dokonce i galeázy jako slaměné hračky, práskla do bočního

plátování plachetnice. Koule se odrazila jako od ocelového plátu a šplouchla do vody.

Turkům poklesly čelisti.

Zahlaholily trubky a na boku galeony se otevřely dvě řady dvířek. Z otvorů se vysunuly hlavně děl. Nebyly to žádné lehké falkonety, ale masivní kolubriny.

„A jsme v prdeli.“

Chorvat pohlédl na Kornela. Báthory nevypadal vyděšeně, právě naopak – mezi knírem a rozježenými vousy zářily vyceněné zuby.

Salva z dvaceti kanónů pohltila všechny zvuky světa. Ohnivě gejzíry na okamžik rozzářily vodní hladinu a vytrhly ze tmy propletenec křesťanských i muslimských lodí. Pravobok galeony zmizel v mračnu bílého kouře.

Na *Lovci lvů* to však už nikdo neviděl. Výhled na plachetnici zahalily nejdříve gejzíry vody, vzápětí smršť třísek a cárů plachet a provazů. Železné koule trhaly galéru i s posádkou na kusy. Jedna střela rozryla zád' – reis Evren zmizel i s kusem zábradlí, o něž se opíral. Báthory se jak široký, tak dlouhý natáhl na palubu a zalezl pod lavici. Kolem přšela krev, pleskaly údy a vnitřnosti. Chorvat se zhroutil v křeči – dlouhá dřevěná tříska mu rozsekla krk a otevřela krvavou fontánu. Hlavní stěžej se s bolestným praskáním zhroutil na pravobok, rozdrtil zábradlí i několik veslařů a šplouchl košem do vody. Plachta okamžitě vzplanula.

Báthoryho ušní bubínky se ještě chvěly ozvěnou salvy, když Chorvat naposledy patami rozmazal krev po prknech a znehybněl. Ve vyvalených očích se zrcadlil požár, který zachvátil palubu.

*Lovec lvů* se ochromeně pohupoval na vodě, kterou zčeřila galeona. Palubou se přeléval jekot zmrzačených mužů. Trup se zvolna nakláněl za stěžněm a nabíral vodu. Veslaři lomcovali řetězy a křičeli, aby je odemkli. Nikdo je neposlouchal – azabové i členové posádky skákali do vody v naději, že je vyloví ostatní loď.

Mezitím galeona jako plující nedobytná pevnost směřovala k dokořán otevřené přístavní bráně. Turecké lodě se ji pokusily pronásledovat, ale mohutná dělostřelba z kandijských hradeb je přinutila odbočit a klidit se z dostřelu.

Báthoryho překvapilo bušení v hrudi – už si ani nevzpomínal, kdy mu naposledy něco zrychlilo tep. Osud galejníka ho trýznil každý den víc a víc, takže v poslední době býval otupělý a lhostejný i uprostřed námořních bitev. Žádná se však nevyvinula jako tato. *Lovec lvů* chcípal. Z podpalubí zněl sílící hukot. Voda soupeřila s ohněm, kdo zničí loď dřívě. Báthory vylezl zpod lavice a bleskově se rozhlédl. Potřeboval něco pevného, co by zastrčil do článku řetězu a oddělil tak obruč na kotníku od kování pod lavicí. Možná nůž, hlaveň muškety...

Zrak mu padl na mrtvého azaba, který ležel naznak na Anatolci pod můstkem.

Zpoza šerpy mu vyčnívala pažba pistole.

Báthory se po kluzké palubě vrhl k nebožtíkovi. Řetěz jím škubl jako vzteklým psem – jeho délka byla přesně odměřená tak, aby otroci nemohli ohrozit dozorce na lávce.

V podpalubí jako by zarachotily výstřely. Požár se probojoval do muničního skladu.

Báthory se natáhl, popadl Anatolce za nohu a přitáhl ho k sobě. Tím si přisunul i azabovu mrtvolu. Muži chyběla levá ruka a kus hrudníku, z rány trčely ostré konce žeber. S modlitbou, aby krev nerozmočila prach na pánvičce, Báthory popadl pistoli a posadil se. Natáhl kohoutek, namířil zbraň na řetěz, odvrátil tvář a stiskl spoušť.

*Cvak.*

„K d'asu!“

Odklopil ocílku. Prach na pánvičce nezvlhl. Vůbec tam nebyl. Báthory se znovu natáhl po azabově opasku a popadl prachovnici z kravského rohu.

Zadunělo to a z díry v palubě vyšlehl plamen.

„Kriste, pomoz!“ Kornel nasypal prach na pánvičku, zacvakl ocílku, natáhl kohoutek, přitiskl ústí hlavně k řetězu.

Oheň v podpalubí zahučel, jako by se tam prokousala nějaká mořská příšera.

Báthory stiskl spoušť. Křemen škrkl o ocílku.

Galéra explodovala.

Palubu to rozervalo na několik kusů, které ohnivý gejzír vymrštil vysoko nad vrak. Křičící Báthory letěl vzduchem a netušil, kde je

nahoře a kde dole. Vlasy a vousy mu vzplanuly. Zanecháváje za sebou kouřovou stopu, opsal úctyhodný půloblouk nad přídí veslice a plácl do vody kousek před čelenem.

Mokrá temnota ho spolkla jako peklo hříšníkovi duši.

~ ~ ~

Ráno se zdálo, že moře zahalila mlha, v těchto končinách zřídka uvízlý úkaz. Opar však ve skutečnosti páchl spáleninou, škrábal v krku a místo vlhkého povlaku pokrýval všechno vrstvou popela. I celé hodiny po nočním boji se na hladině převalovaly hořící a vydatně čmoudící vraky. Do ticha znělo jen vzdálené volání muezzina, který v táboře obklopujícím Kandii svolával pravověrné k první modlitbě.

Krátce nato nad vodou zaduněly bubny. Mračno kouře rozřízlo několik trojúhelníkových plachet. Galeoty vyplouvaly ze šedi jako přízraky dávno potopených lodí, vítající v záhrobní flotile nové přírůstky.

Přídě rozhrnovaly trosky a mrtvoly. Tu a tam se z veslic ozvalo volání, hlasy však zanikaly v tichu a z dýmu nepřicházely odpovědi. Nebylo divu. První záchranou flotilu vyslal kaptan paša Abdülkadir bezprostředně po boji. Lodě a čluny potmě lovily z moře vyčerpané ztroskotance, povětšinou námořníky a azaby – veslaře přikované k palubám stáhla potápějící se plavidla do hlubin.

Krátce po svítání vypluly veslice znovu, aby se porozhlédly po přeživších, které noční pátrači přehlédli.

„Bůh ví, že jen plýtváme časem a silami,“ utrousil reis Bakran, stojící na zádi *kalite Fatima*.

Čelebi Mehmed ibn Derviš Mehmed Zilli na něj úkosem pohlédl. „Bůh ví, že každý život má cenu a stojí za záchranu.“

„Život věřícího bezpochyby. Jenže kaptan paša přikázal vytahovat z vody i ty otrocké hnidy.“

„Pochopitelně. Duše džaurů jsou zatraceny, avšak jejich tělesná síla slouží záměrům Alláha a sultána, nechť je požehnán. Flotila potřebuje veslaře. Křesťanských otroků je v poslední době nedostatek.“

„Hm. S tím musím souhlasit. Kéž nám Bůh co nejdříve dopřeje další válku.“

„Obléhání Kandie ti nestačí?“

„Tohle není žádná válka, evliyo. I během dětské pouliční rvačky vyteče víc krve. Sloužím tu už tři roky, ale nezažil jsem ani jeden pořádný útok. Jen tu nadarmo vyčkáváme a nikdo neví, na co vlastně. K čemu je nám vláda nad celým ostrovem, když se z hradeb hlavního přístavu pořád šklebí prašivý křesťanský lev?“

„Vskutku,“ přisvědčil Čelebi zamyšleně. „Džaurové vzdorují houževnatě. Ani lstivost jim nechybí. Dnes v noci nás pořádně zaskočili. Ta obrovská černá loď musela dovézt spoustu zásob a střeliva. Díky nim bude Kandie čelit blokádě další týdny, možná dokonce měsíce.“

„Pokud ne roky. Obléhání se bude táhnout, a mě tu mezitím sežerou roupy. Jak říkám, chtělo by to pořádnou válku.“

„Dočkáš se, reisi. Nový velkovezír, dej mu Bůh pevnou ruku v boji s pohany, má velké ambice.“

„Tak proč už nevyslal flotilu proti Benátkám? Prokletí bezvěrci se odváží skoro až k Istanbulu, klidně zablokují Dardanely, a my jim nedokážeme oplatit stejnou mincí? Hanba!“

Čelebi zkřivil ústa a zakašlal. Dým ho dráždil v krku, vháněl mu slzy do očí. „Važ slova, reisi,“ mumlal zpod navoněného hedvábného šátku, přitisknutého k nosu a ústům. „Zaslechnou tě nesprávné uši, a než se naděješ, z Istanbulu ti doručí hedvábnou stuhu. Velkovezír ví, co dělá. Nejdříve obrátí pozornost k severu – situace na tamních hranicích je vážná.“

„Skutečně? Nemám čerstvé zprávy...“

„Sedmhradsko je pořád rozvrácené, za Dunajem ničemný císař bezvěrců posílá posádky pevností a v Chorvatsku nám zloduch Nikola Zrínský vyhlásil otevřenou válku – na hranicích postavil nový hrad, z něhož podniká zločinné nájezdy na území Kanižského ejáletu. Jsem přesvědčen, že velkovezír zanedlouho odpoví. Ve vzduchu visí další svatá válka. Možná s pomocí Alláha – vždy vítězného! – znovu potáhneme na Vídeň. Potom bude dost křesťanských veslařů, kteří poženou sultánovu flotilu až k Benátkám!“

Z přídě se ozval výkřik. Reisův pobočník, který v pravidelných intervalech volal do šedi a naslouchal, zda se neozvou zapomenutí ztroskotanci, mával na muže na zádi a ukazoval kamsi vedle lodě.



Čelebi a Bakran se naklonili přes zábradlí. Na zčeřené hladině se pohupovala několik loktů dlouhá dřevěná troska. Křečovitě se jí držel polonahý muž se spálenými vlasy a vousy.

„Žije!“ zvolal Čelebi, když chlap pohnul hlavou.

„Džaur,“ odfrkl si Bakran. „Ještě má okovy.“

„Rozkazy kaptana paši jsou jasné.“

„Vždyť se na něj podívej, evliyo. Je popálený. Očividně má duši na jazyku. Jen ať si ho vezme moře.“

„Reisi,“ zaskřípal v Čelebiho hlase nevlídný tón, „nevidíš snad, na čem ten ubožák plave?“

„Bok z nějaké kadirgy...“

„Kdyby jen z nějaké. Ten pozlacený ornament ti nic neříká?“

„Hm. Že by *Lovec lvů*?“

„Pokud vím, z jeho posádky se nikdo nezachránil. Ten muž může být jediným svědkem zkázy Evrenovy lodi. A já mám z velkovezírova pověření podrobně zaznamenat průběh všech bojových akcí. Možná ten člověk viděl, jak benátská obluda rozdrtila *Lovec lvů*.“

„Otrok může být z kterékoli jiné lodě...“

„Reisi!“

Bakran sebou až škulbl. Zaskočilo ho, kolik autority vytrysklo z toho nadutce, který prý uměl šermovat akorát jazykem a rákosovým perem.

„Okamžitě nech toho muže vytáhnout na palubu!“

~ ~ ~

Okovy zaduněly na prknech, řetěz zařinčel. Námořníci, kteří bezvládného muže přetáhli přes lodní bok, rychle ustoupili a se svrastělými tvářemi si otírali ruce do kolujícího mokrého hadru. Přestože se otrok důkladně vykoupal v moři, otřesně páchl a ve vlasech a vousech, sežehlych téměř až na kůži, se pořád hemžily vši.

„Milosrdný Bože,“ zakašlal Čelebi a ucouvl. Mrzelo ho, že si šátek přitisknutý k obličejí nepokapal parfémem vydatněji. Jistě, všichni veslaři na galérách smrděli – veškerá hygiena spočívala v tom, že se paluba pod lavicemi ráno a večer opláchla vodou. Jenže na tomto muži jako by se špína sbírala dvakrát déle než na ostatních.

„Rozumíš latinsky, džauře?“

Ztroskotanec neodpověděl. Ležel schoulený jako v bolestivé křeči, dech měl chrčivý, chvěl se chladem a vyčerpáním.

„Toho už jen dorazit,“ řekl Bakran zhnuseně. „Podříznout kejhák a hodit zpátky, ryby se o něj postarají.“

Čelebi se na reise ani nepodíval. „Dejte mu napít.“

Jeden z dozorců nabral ze sudu sladkou vodu a natáhl naběračku na dlouhé rukojeti k otrokovi. Ten trochu nadzvedl hlavu, s námahou popadl nádobu do obou rukou a hlasitě srkal.

„Mluvíš latinsky?“ zopakoval Čelebi dotaz.

Galejník vystoupal pohledem k učencovým kolenům – výš už nemohl.

„Ano,“ zachraptěl.

„Výborně. Vesloval jsi na *Lovci lvů*?“

Ohořelá hlava chabě přikývla.

„Nelžeš? Skutečně jsi sloužil pod reisem Evrenem?“

„Ibrahim... Evren, ano.“

Čelebi spokojeně přikývl. „Takže víš přesně, co se stalo. Byl jsi při tom, když benátští Šejtáni zničili loď.“

„Galeona... spustila palbu.“

Čelebi s úsměvem pohlédl na Bakrana. „Mám očitého svědka!“

Pak si dřep, aby mohl otrokovi pohlédnout do obličeje. „Dobře mě poslouvej, připečená kebule. Až se vrátíme na břeh, všechno mi podrobně vylíš. Nejdříve tě ale musí vydrhnout, pořádně odšvit a převléknout do něčeho, co aspoň zhruba připomíná oděv. I najíst a napít dostaneš, o to se postarám. Rozuměl jsi? Neopovažuj se chcípnout, dokud mi neřekneš všechno o posledních okamžicích *Lovce lvů*!“

Otrhanec mezitím znovu vzhlédl; tentokrát vystoupal zrakem až k Čelebiho tváři. Když Turek během řeči odhalil obličej, přimhouřil oči.

„Ty?“ hlesl.

„Co já?“ nechápal Čelebi.

„Znám tě.“

„To je možné. Pokud jsi vesloval na lodi, která mě přivezla...“

„Ne. Varadín.“

Čelebi se zamračil. „Varat v Sedmihradsku? Tam jsi mě viděl?“  
„Přišel jsi za mnou.“

Vzdělanec se zarazil. Pohlédl na otroka pozorněji, jenže špinavá, zarostlá tvář mu nic neříkala. Pak si všiml ošklivé jizvy mezi chumáči vlasů nad mužovým pravým uchem. Zvedl obočí, zalovil v paměti. Ten detail si dokonce zapsal...

„Báthory?“ vydechl.

„Myslím, že ano.“

„Myslíš?“

„Skoro dva roky jsem neslyšel... zvuk svého jména.“

„Ty to nevěřící prase znáš?“ zeptal se Bakran udiveně.

Čelebi se vztyčil.

„To *prase* je kapitán Kornelius Báthory. Možná jsi o něm slyšel. Podle některých nejlepší křesťanský šermíř.“

Reis sklonil hlavu zpátky k otrokovi. „Tenhle vyzáblý všivák, který se tu plazí jako vyoraný červ na slunci?“

„Galeje zlomí i nejlepší muže.“

„Slyším dobře, evliyo? Hovoříš obdivně o křesťanovi? Nezapomněl jsi při pouti pohanskými končinami, že jsou to úhlavní nepřátelé vznešeného Boha?“

„Spíše ty jsi zapomněl, že jsem imám, háfiz a muezzin. O sílu mé víry nemusíš mít obavy!“

„Jen ti dobře radím. Dej si pozor, až ho budeš vyslychat. Ty okovy bych mu nesundával, a nechal bych k nim přidělat nový, silnější řetěz.“

Čelebi sklonil pohled k ubožákovi. Právě teď ani trochu nevypadal jako někdo, koho je nutné se obávat. Navzdory tomu se Čelebi proti Bakranovu sýčkování neohradil.

Kormidelník na reisův rozkaz otočil loď.

~ ~ ~

„Vstaň a přednes svou žádost, evliyo,“ pronesl kaptan paša Abdülkadir, vrchní velitel osmanských vojsk na Krétě, admirál flotily a serdár obléhání Kandie. „Ušetři mě ale obvyklých slovních ornamentů. Dnes na ně nemám čas ani náladu. Odskočil jsem si jen

na krátkou modlitbu a ještě kratší oběd, hned poté se vracím do přístavu.“

„Rozumím, mocný pašo,“ zvedl se Čelebi z pokleku, stále však uctivě klopil zrak. „Budu stručný. Ráno jsem se plavil na palubě *Fatimy*, jedné z našich kalite...“

„Reis Bakran, že?“

„Obdivuhodná paměť, vznešený...“

„Pokračuj.“

„Vytáhli jsme z vody trosečníka – otroka, který vesloval na *Lovci lvů*.“

„Co s ním?“

„Chci ho koupit.“

Admirál pozvedl prošedivělé obočí. „Proč?“

„Je to jediný přeživší z Evrenovy kadirgy. Rád bych ve svých zápiscích podrobně zachytil poslední hrdinský boj *Lovce*.“

„Galejníka můžeš vyslechnout i bez toho, že bys ho kupoval.“

„Ne dost podrobně. Kromě toho, výslech se bude týkat i dalších oblastí. Ten muž pochází z Orta Madžaru – Horních Uher. Chci zjistit víc o tamních končinách, o smýšlení barbarských nepřátel víry. K tomu ho potřebuji mít k dispozici delší dobu.“

„Hm. Hm, hm.“ Abdülkadir si Čelebiho měřil přivřenýma očima.

„Mám pocit, že mi něco tajíš, evliyo. Říká se o tobě, že jsi zdatný intrikán, a kdybys nebyl posedlý svými knihami a cestováním, mohl z tebe být schopný politik, možná dokonce vezír...“

„Jsem jen mírumilovný derviš na pouti za poznáním – světským i mystickým. Poslušný sultánův otrok a oddaný velkovezírův služebník.“

„Stejně jako my všichni. Je mi ale jasné, že muž s takovou pověstí musí být liška podšitá. A schopný lhář – to ber v této souvislosti jako lichotku.“

„Alláh – On všechno vidí! – je mi svědkem, že říkám pravdu, ctihodný pašo.“

„Ano, asi říkáš. Ale je tu i něco, co sis nechal pro sebe.“

„Odpusť bídnému, ale nerozumím...“

„Jak jsem se dozvěděl, v současné době se netešíš velkovezírově přízni. Na Krétu tě vlastně poslal do vyhnanství. Je to tak?“

„Nu... ano, jsem ve složité situaci.“

„Upřímnou soustrast k úmrtí tvého mecenáše.“

„Poníženě ti děkuji.“

„Meleka Ahmeda pašu jsem sice neznal osobně, ale údajně to byl schopný muž. A také velkorysý. Ví se, že právě díky jeho štědrosti jsi mohl podnikat cesty po muslimských i pohanských krajích. Jenže teď musí být tvé finanční prostředky značně omezené a nerýsuje se brzká naděje na jejich rozhojnění.“

Čelebi mlčky hleděl na admirálovy boty.

„Takže,“ pokračoval Abdülkadir, „ty chceš za těchto okolností zaplatit několik set akče za všivého džaura zpoza Dunaje? Jen proto, aby ti povyprávěl něco do kroniky? To se mi nezdá. Vyzývám tě k upřímnosti, evliyo. Kdo je ve skutečnosti ten muž?“

Čelebi poprvé zvedl zrak a pohlédl admirálovi do očí. „Obdivuji tvůj bystrý úsudek, kaptan pašo. Ten pohan... už jsem se s ním dříve setkal. Během obléhání Varatu. Nevěřím na náhody, ctihodný pašo. Musí to být vůle samotného Alláha, že se naše cesty znovu protnuly.“

„Stále jsi mi neodpověděl, evliyo. *Kdo je to?*“

Čelebi přešlápl z nohy na nohu. „Jeho jméno je Kornelius Báthory.“

Kaptan paša znovu zacvičil huňatým obočím. „Ten válečník? Vítěz nad Abdullahem Toptanem a dalšími slavnými šermíři?“

„Ten.“

Abdülkadir propletl prsteny obtěžkané prsty, lépe se uvelebil v proutěném křesle a pokynul opodál klečící otrokyni, která okamžitě zmizela ve dveřích domu. Potom si znovu mlčky změřil Čelebiho a šedým plnovousem blahosklonně pokynul k druhému křeslu vedle třínohého stolu. Učenec se s květnatým poděkováním posadil.

Terasu lemovanou arkádou halil příjemný chládek. Vila původně patřila bohatému benátskému kupci. Turci ji hned v počátcích obléhání obsadili a zřídili v ní sídlo vrchního velitele. Rozsáhlou stavbu, dodnes bez přidáných orientálních prvků, chránila masivní zeď se střílnami a věžičkami, v nichž hlídkovali janičáři. Celá natřená na bílo, blýskala se na návrší jihovýchodně od Kandie jako kus křišťálu. Ze svahu pokrytého stupňovitými zahradami

s olivovníky a citrusy byl skvostný výhled na pobřežní město i na záplavy tureckých stanů a přístřešků všude kolem něj. Čelebimu připadalo, že zatímco zbytek panoramatu je zalitý sluncem a hýří barvami, město za zmrzačenými hradbami je bezútěšně šedivé. Úplně vzadu, v opevněném přístavišti, kotvila galeona – její stěžně se jako minarety tyčily až nad střechy domů lemujících molo.

Derviš a důstojník chvíli jen tak seděli a vychutnávali si proudy vzduchu z vějíře, kterým apaticky mával urostlý černý otrok. Zde na Krétě byla už květnová poledne mimořádně horká. Čelebi se proto zaradoval z pomerančového šerbetu s drceným ledem, který mu přinesla otrokyně.

„Netušil jsem, že někdo takový vesluje v mé flotile,“ promluvil konečně Abdülkadir.

„To asi nikdo. Dřel na galejích skoro dva roky. Mezitím se z něj stala bezejmenná součást otrockého stáda. Podle jeho kondice odhaduji, že už by to nemělo dlouhého trvání. Právě před takovým potupným koncem ho chci zachránit.“

„Zachránit? To slovo zní v souvislosti se zarytým nepřitelem půlměsíce přinejmenším zvláštně.“

„Zachránit jako zdroj cenných informací,“ upřesnil Čelebi.

Abdülkadir se napil, rozdrtil kus ledu mezi stále zdravými zuby a naklonil se nad stolec.

„Jestli chceš vlastnit draka, evliyo, musíš ho nejdříve zkrotit.“

„Odpusť nehodnému a slabému, ctěný pašo, ale odvážím se oponovat. Už to není ten muž, kterého jsem viděl čerstvě zakovaného v řetězech pod hradbami Varatu. Dva roky na veslici ho zlomily, vysály z něj někdejší sílu, zarputilost a vášnivost. Skoro si nepamatoval vlastní jméno.“

„A ty chceš z takové trosky dolovat údaje pro svou kroniku? Co když to má v hlavě opravdu popletené? Už zase mám pocit, že mi neříkáš všechno. Mluv přímo a prozrad', proč se o džaura ve skutečnosti zajímáš?“

Čelebi se tvářil, že ho zaujalo něco ve sklenici. Strčil do ní prst. „Muška, mrška jedna...“

„Odpověz mi, evliyo!“

Derviš vzhledl. „Tvá podezření jsou pochopitelná, avšak neoprávněná, vznešený pašo. Nemám žádné postranní úmysly.“

„Slyšel jsem o tvém až nezdravém zájmu o křesťanské země, o tamní obyvatele. O jejich odporné zvyky a... kulturu, pokud je výtobytky těch bezbožných zvířat možné tak nazvat. Ten Báthory – nenapsal i nějaké básně?“

„Napsal, ctěný pašo. Vlastním knihu jeho veršů. Nejsou vůbec špatné... na džaura. Kornelius Báthory je celkově zajímavý muž. V jeho domovině ho považují za hrdinu.“

„Určitě ne kvůli básnickému nadání. Pamatuj, že skončil u vesla, protože odmítl Alláha. Raději volil utrpení a smrt, než aby se vzdal pohanských bludů. V srdci tedy zůstal naším zapřísáhlým nepřítelem.“

„Uvědomuji si to, mocný pašo.“

„Držet ho ve své blízkosti bude jako chovat škorpiona a dávat ho na noc spát do vlastní holínky. Jednoho rána zapomeneš, že tam je...“

„Mám osobního strážce. Ten z Báthoryho nespustí zrak.“

„I on musí někdy spát.“

Čelebi se nadechl a na jeden doušek vypil zbytek šerbetu s kousky rychle se rozpouštějícího ledu. „Nesmírně si cením tvých moudrých rad, velkomožný pašo. Ani na okamžik je nespustím ze zřetele. Mohu tedy poníženež doufat, že mi armáda prodá dotyčného otroka?“

„To je otázka ceny. Ten muž má pro tebe velkou hodnotu. Mohl by ti znovu získat přízeň Vysoké Porty, včetně samotného velkovezíra.“

„Ach, opravdu? Jak?“

„Nehraj si na pitomce, evliyo. Pokud je to skutečně *ten* Báthory, sloužil v několika významných pevnostech za Dunajem. Dokonce i v Újváru, který bude naší první velkou překážkou, pokud pro lásku k víře potáhneme na Vídeň. Zná pevnost, její výzbroj, systém obrany, schopnosti velitelů. Jestliže z něj vytáhneš údaje tohoto druhu, velkovezír je vyváží zlatem.“

„Zase mě udivuješ svým pronikavým důvtipem, ctěný pašo. Nezapomínej však, že Báthoryho informace jsou několik let staré.“

„I tak pomohou při plánování nové svaté války. V mozku toho pohana, v jeho paměti, je ukryt poklad.“ Abdülkadir se znovu zatvářil prohnaneč. „Mohl bych nařídít katům, ať ho vydolují pro mne.“

Čelebi sevřel rty – zjevně došlo k variantě, které se snažil vyhnout. „Na to máš samozřejmě právo, vznešený pašo. Ať už rozhodneš jakkoli, jistě to bude moudrá volba a já se jí pokorně podřídím. Myslím si ale, že mučením byste z Báthoryho nic nevypáčili.“

„Neříkal jsi, že je zlomený a neškodný? Protiřečíš si, což je další důkaz, že se mě snažíš obalamutit.“ Abdülkadir se skřípavě zachechtal. „Ale dobrá. Bude lepší, když si ho vezmeš na starost ty. Žvaněním o poezii si získáš jeho důvěru – a časem ti snad prozradí i něco skutečně hodnotného. Pořád je tu však otázka ceny.“

„Spoléhám na tvou proslulou velkorysost, veliký pašo. Sám jsi říkal, že znáš mou neradostnou situaci...“

„Toho otroka ti daruji.“

„Och.“ Čelebi zamrkal. „Nastokrát ti děkuji! Při každé modlitbě budu prosit Boha, aby ti dopřál ještě dlouhý život!“

„Právě délky života se týká *má* žádost *k tobě*. Dobrý muslimský mrav káže, že za štědrý dar je potřeba odměnit se ještě štědřeji.“

„Hovoříš moudře jako sám Prorok. Co ti ale ubožák jako já může nabídnout?“

„Co asi? Podíl na velkovezírově přízni.“

Čelebi zpod obočí opětoval admirálův pohled. Abdülkadir se přestal šklebit.

„Včerejší průnik benátských lodí bloádou bude považován za mé osobní selhání. Pokud při mně bude stát Bůh, velkovezír to vyřeší jen mým odvoláním z funkce a degradací. Ty ho znáš lépe, co si o tom myslíš?“

Čelebi zmateně přebíhal pohledem po desce stolu.

„Ale copak, mistr slova nenachází řeč?“ Kaptan paša viditelně ochabl. „Rozumím. Jen co zpráva o dnešní noci dorazí do Istanbulu, Fazil Ahmed přikáže katovi chystat hedvábnou stuhu na můj krk a sametový pytel na hlavu. To si myslíš?“



Derviš se tvářil zkroušeně. „Nový velkovezír je jako mladý vlk ve staré smečce. Pokud si chce udržet postavení zděděné po otci, nesmí projevit slabost. Velkorysost a milosrdenství by v jeho současném postavení vypadaly jako neschopnost.“

„Právě proto mu za svůj život musím něco nabídnout. Něco cenného. Například poznatky o pohanských pevnostech, vojenské organizaci a systému obrany za Dunajem.“

„Rozumím. Jakmile džaur zazpívá, dozvíš se to jako první. Smím ale navrhnout ještě něco?“

„Jen mluv.“

„Mohu o dnešní noci složit *kasídu*. Hodím všechnu vinu na židovské kupce, kteří pro nás vyzvídají v Benátkách, a naopak vyzvednu tvou pohotovou odvetu a hrdinský boj s nepřátelskou přesilou i s tou obludnou lodí s tuctem stěžňů, tisícovkou mužů na palubě a stovkou burácejících kanónů. Vylíčím tě jako svatého bojovníka.“

Abdülkadir na něj zamyšleně pohlédl. „To nezní špatně, evliyo. Komukoli jinému bych se za takový návrh vysmál, ale ty jsi prý procitěným přednesem a uměním pohotového verše obměkčil nejednoho rozzlobeného hodnostáře. Dokonce jsem slyšel příběh o tom, jak jsi kázáním o svornosti mezi Alláhovými služebníky přiměl lupiče, kteří přepadli tvou karavanu, aby ti nesáhli na život.“

„Nejen že ušetřili mě a mé společníky, ale po mém kázání se rozplakali a vrátili nám všechny ukradené koně, velbloudy a cennosti. Jejich velitele jsem dojal tak, že mi daroval vlastní meč.“

„Teď už se chvástáš, evliyo. Nebo si bohapustě vymýšlíš.“

„Děkuji ti za napomenutí. Jsem ubožák s mnoha nedostatky. Navzdory tomu se pokusím napsat tu oslavnou báseň.“

„Začni ještě dnes.“

Nad vrcholky a táborem v údolí se rozeznělo muezzinovo táhlé volání. Slunce stálo v zenitu, nastal čas *ögle*.

„Pomodlíš se se mnou, evliyo?“ zeptal se Abdülkadir, dopil šerbet a vstal.

„Bude mi nesmírnou ctí.“

„Prý příležitostně sloužíš jako imám a jsi mistrem v předčítání z Koránu.“

„Jako háfiz a pokorný sluha milostivého Boha znám Písmo nazpaměť.“

„Rád se o tom přesvědčím.“ Starý důstojník se zadíval ke Kandii. „Dnes musím být silný ve víře. Zachovat si naději. Snad mé dny ještě nejsou sečteny.“

Když poklekli na modlitební koberečky, Čelebi se za nic na světě nedokázal soustředit na spojení s Bohem. Usilovně přemítal, zda to správně pochopil a kaptan paša mu právě vložil do rukou svůj život. Pokud ano, Abdülkadir se pro něj zároveň stal nejnebezpečnějším mužem na světě.

~ ~ ~

Horká voda štípala v ranách a odřeninách jako horehronská slivovice. Čerstvě oholený obličej a hlava doslova hořely, nemluvě o jiných citlivých místech, která dlouhé měsíce nezažila koupel. Báthory celou dobu zatíнал zuby, a když ho mladá otrokyně se zahalenou tváří začala usilovně drhnout, syčel a sténal. V jednu chvíli sebou šukbl a chraplavě zaklel. Černovláska ucukla a švihla pohledem po strážci, který se u vchodu do stanu opíral o pušku s dlouhou hlavní. Hned se narovnal a významně položil ruku na stočený karabáč u pasu.

„Dobře, dobře,“ zabručel Báthory, klesl zpátky do kalné vody a pokynul otrokyni, aby pokračovala.

Strážce se uvolnil, ale nepřestal křivě hledět. Byl o tři, možná o čtyři roky mladší než Kornel, o stopu vyšší, šlachovitý, svaly na odhalených předloktích měl jako pletence ocelových drátů. Z temene vyholené hlavy mu padal na záda jediný pramen tmavých vlasů. Knír měl u levého koutku úst úhledně zastřížený, vpravo si jej nechal narůst tak, že se dal zaháknout za ucho. Bronzová pokožka a úzké oči naznačovaly, že pochází odněkud z černomořských stepí. Báthory ho nejdříve považoval za Tatařa, jenže meč u strážcova levého boku prozradil něco jiného. Dlouhá, mírně zakřivená čepel, jednoruční rukojeť bez záštity, zato s výraznou hlavicí s podobou ptačí hlavy – to byla proslulá kozácká šaška.

Po koupeli Báthory vstal z kalné, téměř bahnité vody a otrokyně ho ještě jednou důkladně opláchla, tentokrát studenou vodou.

Nezaklel jen proto, že ho kozák upřeně sledoval a poklepával prsty o rukojeť karabáče. Dívka při utírání odvracela zrak od Kornelových intimních partií a zároveň tu a tam úkosem pohlédla na strážce. Báthory nedal najevo, že si toho všiml.

Oblékli mu *don*, *gömlek* a *dolamu* – spodky, volnou košili a po zem sahající sutanu s úzkými rukávy. Vše bylo prostého střihu, z obyčejné bavlny, avšak velmi pohodlné. Nakonec dostal fialovou šerpu na přepásání a kožené střevíce. Hlava zůstala holá.

Kozák odhrnul závěs v průchodu do hlavního prostoru stanu. Když Báthory prošel, vstoupil za ním.

Čelebi seděl na podušce za nízkým skládacím stolkem a úhledně něco zapisoval na list papíru. Vypadal soustředěně, dokonce se zdálo, že příchod strážce a otroka nepostřehl.

„Kleknout,“ strčil kozák do Kornela.

Báthory poslušně klesl na kolena a s rukama na stehnech se uklonil.

„Hubou k zemi!“ zavrčel strážce.

Báthory sevřel čelisti, ale položil dlaně před sebe a dotkl se čelem ošoupaného koberce.

Čelebi napsal ještě několik řádků, přičemž pravidelně tiskl pero k inkoustem nasáklému polštářku v kalamári, potom špičku očistil hadříkem a položil pero na slonovinový podstavec. Posypal papír jemným pískem, sfoukl ho a pečlivě uložil stránku do pouzdra z nepromokavé kůže, v němž už takových listů byla palec silná vrstva.

„Pojď se posadit, kapitáne.“

Kornel vstal, přešel blíž a klesl na určený polštář. Po dvou letech na veslařské lavici měl dojem, že se vznáší na obláčku. Čelebi se k němu otočil a chtěl něco říct, ale zarazil se a nakrčil nos.

„Valláhi,“ vzhlédl ke kozákovi. „Pořád smrdí!“

„Jako starý kozel. Není to vina Širin, efendi – vydrhla ho opravdu důkladně.“

„Strašné.“ Čelebi se přesunul na větší podušku o krok dál. „Vojenské kadirgy jsou asi nejšpinavější místa na světě. Bude potřeba ještě několika koupelí, kapitáne, než z tebe smyjeme pach veslařské lavice.“

Báthory na to nic neřekl. Jeho nos naopak dráždily vůně – proto zavrtěl hlavou, když Čelebi s tázavým výrazem ukázal na vodní dýmku.

„Moudrá volba, kapitáne. Já sám tabáku neholduji – znečišťuje tělo snad hůř než káva a alkohol. *Nargile* zde mám jen pro hosty. Pilaf a pohár čisté vody však určitě neodmítneš. Než ti je Širin přinese, nabídní si ovoce.“

Báthory sáhl po datlích. „Díky.“

„Díky, *efendi*,“ napomenul ho kozák. „Anebo *evliyo*. Oslovuj nového pána s úctou, jinak ti na místě...“

Čelebi mávl rukou. „Myslím, že to zvládnou, Kuzgune. Raději pomoz Širin uklidit po koupeli.“

„Efendi, nenechám tě samotného s tím...“

„Jsem si jistý, že mi nic nehrozí. Jdi.“

Kozák svrástil čelo, ale pak se uklonil, vrhl na Kornela varovný pohled a pozpátku opustil stan.

„Odpusť mi, kapitáne,“ rozpřáhl Čelebi ruce. „Jsem mizerný hostitel.“

Kornel překvapeně zvedl zrak.

„Má finanční situace se v posledních týdnech dramaticky zhoršila. Musel jsem propustit skoro všechny sluhy a otroky, a dokonce i většinu konkubín. Nechal jsem si jen Širin – je mladá a zdravá, takže zvládne cestování po mém boku. Dokonce si nemohu najmout ani početnější osobní gardu. Zůstal mi jen Kuzgun.“

Báthory mlčky žvýkal datle.

„Teď ti určitě bleskla hlavou otázka, proč jsem tě koupil, když mám potíže s penězi.“

„Nedostal jsi mě darem?“

„Jistě, protože mi Bůh dal prohnanou mysl. Ale byl jsem odhodlán za tebe zaplatit. Proč asi?“

Báthory se tvářil, jako by studoval ornamenty na koberci.

„Uspokojivou odpověď sám neznám,“ pokračoval Čelebi zamyšleně. „Abdülkadira pašu jsem přesvědčil, že potřebuji tvé svědectví o zkáze *Lovce lvů*. Což je vlastně pravda. Když už jsme u toho – vzpomínáš si na podrobnosti? Údajně vybuchl prach v podpalubí a loď se rozletěla na kousky. Pak ses topil, celou noc

zápasil o život na úlomku kadirgy. Takové zážitky mohou lidskou mysl...“

„Pamatuju si všechno.“

„Ach. Díky Bohu. Později mi vše povyprávíš. Jak jsi jistě postřehl, pracuji na knize. Jsem putující derviš a na popud Proroka, který se mi před mnoha lety zjevil ve snu, zapisuji všechno, co jsem viděl a zakusil, hlavně války a velká vítězství pro slávu všemohoucího Boha.“ Čelebi si vzal z tácku plátek žlutého melounu. „Jenže jak správně odhalil ten lišák Abdülkadir, kvůli svědectví o zkáze *Lovce lvů* jsem tě z galejí vykupovat nemusel. Obzvláště když mám v současnosti tak hluboko do měšce. Sám se teď snažím přijít na to, proč jsem se rozhodl to udělat.“

Do stanu vešla Širin, poklekla a položila na taburet tácek se dvěma stříbrnými poháry. Čelebi je vzal a jeden podal Báthorymu. Konkubína vstala a odcupitala připravit jídlo.

Báthory přičichl a opatrně se napil. Obočí mu vylétlo vysoko k čelu.

„*Boza*,“ usmál se Čelebi. „Vyrábí se z ječmene. Chutná trochu jako vaše pivo, ale nestoupá tak rychle do hlavy.“

Báthory si dopřál druhý, podstatně hlubší doušek. Do tváře se mu vrátil život.

„Takže,“ navázal Čelebi. „Co s tebou mám v úmyslu? Zatím přesně nevím. Každý derviš hledá *hakikat* – hluboké vnitřní poznání, absolutní pravdu. K němu vede *tarikát* – mystická pouť. Na ní dervišovi ukazují směr různá znamení, často tajemná a nečekaná. Většinou přicházejí ve snech – občas ke mně, nehodnému, promluví sám Prorok, někdy se mi zjeví můj milovaný otec, moudrý a vznešený Mehmed Zilli, dopřej mu Alláh věčná potěšení v rajských zahradách. Často se však znamení objevují i ve skutečném světě – v podobě událostí, které už na první pohled nejsou náhodné. Tak jako naše opětovné shledání dnes ráno.“

„Podle tebe se událo z Alláhovy vůle?“ zkřivil Báthory ústa.

„Jako nevěřící tomu sotva porozumíš, ale Bůh nás někdy vede zvláštními stezkami. Tímto setkáním mi něco naznačuje. Ve své přízemní krátkozrakosti zatím nevím, co přesně, ale jsem odhodlán to zjistit. Proto tě potřebuji po mém boku.“

„Možná se Bůh snaží něco naznačit mně. Možná ty jsi znamení, které mám *já* rozluštit.“

Čelebi na okamžik ztuhl, ale pak se zasmál. „Odpověděl bych, že je to znamení pro nás oba... kdybys byl věřící. Jenže ty jsi džaur. Tobě Bůh znamení nesesílá.“

„Aby ses nedivil. Jednou jsem ve snu viděl něco, co se stalo stovky mil daleko.“

„Prorocký sen? Nevěřím. Jsi bezbožný barbar.“

„Ze svého pohledu vyznávám pravého Boha já a ty jsi pomýlený pohan.“

„Valláhi!“ zvolal derviš. „Vy křesťané jste tak zaostalí... Nepochopím, jak můžete setrvávat v těch přežitých bludech, které až skrze Proroka vykvetly do pravé víry. Doufal jsem, že v tobě najdu něco hlubšího, skutečně duchovního.“

„Rád jsem tě zklamal,“ ušklíbl se Báthory. „Pošleš mě zpátky na veslici?“

„Nezahrávej si s mou dobrotou,“ pokáral ho Čelebi. „Chtěl jsem tě koupit už tehdy ve Varatu. Mnozí o tobě hovořili s obdivem, a nejen džauři. Navíc se mi dostala do rukou kniha tvých básní a zjistil jsem, že s perem zacházíš stejně obratně jako s mečem. Avšak nepodařilo se mi získat tě – Ali paša tě daroval sultánovi. Pamatuješ? Radil jsem ti, abys přijal pravou víru a uchránil se tak před potupnými podobami otroctví.“

„Zjevně jsem tě neposlechl.“

„Zjevně. A jak vidím, svého rozhodnutí nelituješ ani po dvou letech u vesla.“

„Snad jsi nedoufal, že ze mě uděláš mohamedána?“

„Kdybys konvertoval, mohl by ses stát mým pobočníkem – tak jako Kuzgun.“

„Kozák ve skutečnosti není svobodnější než ta dívka,“ odfrkl si Báthory. „Chceš mít ze mě psa, který ti vždycky přinese hozený klacek?“

„Při Prorokovi, ta boza ti tedy vrátila kuráž!“ Čelebi zafuněl a napil se, až mu ohryzek divoce poskočil. „Nezapomínej, že jsem tě zachránil před utonutím. Také jsem zabránil tvému opětovnému

přikování k veslu. Nebýt mne, už dnes v noci bys znovu spal ve vlastních hovnech na nějaké kadirze.“

Kornel vyprázdnil pohár. „Neprosil jsem se tě o to.“

„To není důvod k nevděčnosti.“

„Nejsem ti nic dlužen. Nic.“

Vchod do stanu se rozhrnul. Kuzgun probodl Báthoryho pohledem. „Všechno v pořádku, efendi?“

„Ne úplně,“ mračil se Čelebi. „Ale poradím si. Nech nás.“

„Jsem zde. Stačí zavolat.“

„Tak tedy,“ zabručel učenec, když kozák zmizel za zvlněnou látkou, „očividně jsem se mýlil. Galeje tě nezlomily, kapitáne. Pořád tentýž tvrdohlavec jako při našem prvním setkání.“

„Jsem jen chlap, který už nemá co ztratit,“ odvětil Báthory mírněji. „Ani získat. Jsou jen věci za mnou. Předě mnou neleží nic. Možná mi bylo souzeno chcípnout tam venku na moři, utopit se jako štěně...“

„Kdyby ti to bylo souzeno, Bůh by si tě vzal. Jenže to neudělal. Postrčil tě ke mně, aby ovlivnil mou pouť. Nějaký tvůj skutek mi zásadně změnil život.“

„Dejme tomu. Co tedy bude dál?“

„Pokud nepřijmeš pravou víru, zůstaneš otrokem.“

„Co to znamená? Že ti budu držet slunečník a vynášet nočník? Jestli se ti dnes ve snu zjeví otec, určitě ti poradí, aby sis obstaral silný řetěz a dlouhý bič.“

Čelebi se zachmuřil. Do této chvíle napůl ležel, opřený o jeden loket, teď se zvedl do sedu. Rázně dopil bozu a zdálo se, že zavolá strážce a nechá Báthoryho vyvléct ven a zbičovat. Potom však zkřížil nohy, přivřel oči a několikrát se zhluboka nadechl a vydechl.

Plátěnými stěnami se do stanu prodíralo večerní slunce a halilo všechno ostrým jasem.

Čelebi otevřel oči.

„Vykročili jsme nesprávnou nohou, kapitáne. A když je cesta neschůdná, někdy je dobré vrátit se na začátek.“

„K otázce, proč mě chceš vlastnit?“

„Taková slova jsem nikdy nepoužil. Nepotřebuji se pyšnit tím, že mi obávaný křesťanský hrdlořez leští boty. I když musím přiznat, že je to docela lákavá představa.“

„Silný řetěz,“ ucedil Báthory. „Dlouhý bič.“

„Vím, že by ses nestal sluhou ani pod hrozbou mučení a smrti. Pravda je taková, že nerad cestuji sám. Čím početnější družina, tím lépe. To je role, v níž si tě představuji. Můj společník na cestách.“

Báthory se pořád mračil. „Na cestách kam?“

„To zatím nevím. Poslali mě na tento prokletý ostrov, aby mě uklidili od dvora...“

„Upadl jsi do nemilosti?“

Čelebi si povzdechl. „Můj strýc, patron a ochránce Melek Ahmed paša před měsícem zemřel. Možná jsi o tom výjimečném muži slyšel.“

„Nebyl nějakou dobu velkovezírem?“

„Byl.“

„Ten se asi s köprülüovskou chátrou neměl v lásce.“

„Konečně alespoň náznak intelektu. Máš pravdu, strýc si s těmi nevzdělanými albánskými samozvanci nepadl do oka. Hlavně ne se starým šakalem Mehmedem. Dokázal jim však vzdorovat, dokonce unikl několika pokusům o atentát. Jenže nakonec se jeho osud naplnil, dej mu Bůh věčnou slávu a hojnost rajských potěšení. Nemusím ti říkat, že nepřátelé se slétli na jeho majetek jako supi na mršinu.“

„A potřebovali odstavit zákonné dědice. Máš štěstí, že vůbec žiješ.“

„Bůh nad tímto ubohým dervišem drží ochrannou ruku.“

„To všechno ale znamená, že na Krétě ztvrdneš celé měsíce, možná léta.“

„Tím spíše se mi bude hodit *musahib*.“

„Co je to?“

„Mne samotného považují za vynikajícího musahiba. Je to pobočník, důvěrník, občas vypravěč příběhů, recitátor, předčítač z Koránu...“

„Tím ti neposloužím, i kdybych chtěl.“



„Hovořím přece o *svých* schopnostech. Ale ani ty nejsi člověk, který umí jen párat břicha. Bůh mi odpusť, že něco takového vyslovím k barbarovi, ale... obdivuji tvé básně. Četl jsem několik křesťanských básníků, ale žádné verše mě nezasáhly jako ty tvé. Po Melekově skonu jsem je pročítal pořád dokola. Tvá ztráta byla jiná než má, ale hluboce procitěný smutek po milované osobě rozechvěl i něco ve mně.“

Čelebi se narovnal, zvedl pohled skrz střechu stanu do neznáma a zarecitoval:

*Bývalas pro mne Helenou,  
však ocelí chladnou, kalenou  
v srdci dobytý hradby Tróje,  
pouze hořkých vzpomínek roje  
dlí v ruinách, kde tlukotu není víc.*

*Černý dým a opar sychravý  
jak krutý kat mé city popraví,  
havran zaklová v lebky kout,  
v žebrech bude vichr dout  
tam v mlhách, kde spočineme spolu...*

Báthorymu se vyhladily vrásky a rozšířily oči. Čelebi po chvíli nepřítomného zírání sklonil hlavu.

„To mohl napsat jen vzdělaný muž. Žel, nepřicházím s takovými často do styku. Obzvláště ne na válečných výpravách, kam mě posílají coby pozorovatele a kronikáře. Už chápeš, kapitáne? Koupil jsem tě v naději, že si s někým budu moci promluvit i o něčem jiném než o nabodávání hlav na kopí.“

„Anebo chceš získat mou důvěru a pak ze mě tahat poznatky o císařských pevnostech.“

„Samozřejmě,“ ušklíbl se Čelebi. „To je součást dohody s kaptan pašou.“

Báthory pozvedl obočí. „I kdybych ti něco takového prozradil – což nemám v úmyslu – budou to dva roky staré údaje. Nestojí ani za dýmku močky.“

„Vím, ale musel jsem tomu starému žralokovi předhodit kus masa. Mé potřebě získat společníka pro konverzaci o poezii by asi neporozuměl.“

Báthory pozvedl koutky úst. Už už se zdálo, že řekne něco vlídného, ale Kuzgun právě rozhrnul vchod a Širin přinesla misku čerstvě uvařeného pilafu.

„Najez se a potom odpočívej,“ řekl Čelebi. „Písmo říká, že prospíchat je hřích – dopřeji ti tedy čas na rozmyšlenou. Zvaž situaci. Popřemýšlej, kde jsi byl včera, a kde jsi dnes.“

„Říkáš to, jako by mé rozhodnutí mohlo něco ovlivnit.“

„Může. Přinejmenším to, zda si skutečně obstarám silný řetěz a dlouhý bič.“

Během jídla už mezi nimi nepadlo ani slovo.

~ ~ ~

Báthory se nerozmýšlel dlouho. Už za soumraku přesně věděl, kterým směrem by se měl jeho osud ubírat. Počkal si však do druhé večerní modlitby, po níž Čelebi přestal mžourat do papírů a konečně si lehl. Jakmile začal chrápat, Báthory se po špičkách vykradl ze stanu.

Mezi špičatými vrcholky stanů viděl hradby Kandie. Na otlučeném cimbuří hořely louče a lucerny. Světla křesťanského světa...

„Říkal jsem efendimu, že tě máme na noc přivazovat.“

Báthory se bleskově otočil. Kuzgun vykročil ze tmy pod převislou plátěnou stříškou. Pušku, do této chvíle opřenou pažbou o zem, sevřel v obou dlaních – byla to moderní křesadlovka s dlouhou hlavní a evropsky tvarovanou pažbou.

„Věř mi, dokážu s ní zacházet. I kdyby se ti podařilo doběhnout až k hradbám, skolím tě, aniž bych se vzdálil od stanu.“

„Otázka je, jestli jsi tak skvělý střelec,“ zabručel Kornel, „nebo nehorázný chvastoun.“

„Na vzdálenost honu ustřelím komárovi koule.“

„Takže druhá možnost.“

„Ty zasraný...“

„Zbytečně se naparuješ. Jdu si jen ulevit. Poprvé po dvou letech jsem do sebe dostal skutečné jídlo. Žaludek ho neudrží – hlavně ne tu napodobeninu piva. Mám budít evliyu jen kvůli burácení ve střevech?“

„Lžeš. Efendi tvrdil, že nejsi takový pitomec, abys chtěl zdrhnout hned první noc. Prý se budeš pár dní krmit a léčit a o útěk se pokusíš, až když zesílíš a důkladně si naplánuješ, jak se dostat z tábora do města. Mýlil se. *Jsi pitomec.*“

„Možná,“ odfrkl si Báthory. „Ale vždycky lepší pitomec než zrádce, který naplival na svou víru a slouží pohanovi.“

„O tom víš hovno,“ odsekl kozák. „Jdeme, táhni do stanu. Už zítra budeš spát na řetězu.“

„Kdo mi ho nasadí?“

„Hádej.“

Báthory mu pohlédl do obličeje. Kozák jeho pohled bez zachvění opětoval.

„Nechceš to udělat,“ ucedil pod vousy.

„Co?“

„Nepokusíš se mě přemoci.“

Puška v ohbí lokte byla natočená hlavní ke kapitánovi, kozákův palec na kohoutku, ukazovák na spoušti. Báthory po chvíli pokýval hlavou a nechal ramena klesnout. „Ne, nepokusím. Na to se musím ještě pár dní krmit a léčit. Nabrat sílu, všechno si naplánuvat. Pak se uvidí.“

„Kuzgune?“ ozval se ze stanu Čelebiho rozespálý hlas. „Co se děje?“

„Tvůj nový otrok, efendi. Přesně jak jsem předpokládal.“

„Pokusil se vzít do zaječích?“

„Přesně tak.“

„Podcenil jsem ho.“

„Spíš přecenil. Spi dál, efendi. Postarám se o to.“

„Netrestej ho. Aspoň zatím.“

„Jak prikazuješ.“

„I ty si musíš někdy zdřímnout,“ utrousil Báthory.

„Jistě,“ přikývl Kuzgun. „Ale nebudu ti hlásit kdy. Padej dovnitř, dokud ti to říkám po dobrém. Máš štěstí, že nechci efendiho rušit tvým bolestným skučením.“

Báthory se naposledy ohlédl ke Kandii.

Zdálo se mu, že křesťanská světla blikají mnohem dál než před chvílí.



## HLAVA DRUHÁ,

*v níž Bůh vyslechne Čelebiho modlitby,  
avšak nenaplní je podle dervišových očekávání.  
Báthory zvažuje, zda je jeho nová situace  
skutečně lepší než galeje.*

Když Báthory vyšel ze stanu, Čelebi se otočil na taburetu ve stínu převislé stříšky a začichal.

„Milosrdný Bože,“ odtáhl se. „Ještě pořád? I po třetí koupeli? Ta špína se do tebe pořádně zažrala.“

„Možná to není pach galejí, efendi,“ ušklíbl se Kuzgun. „Možná tak Uhři prostě smrdí. Jako cikáni nebo Tataři.“

„Anebo Kurdové,“ připustil Čelebi. „Jejich puch taky nepřebiješ ani vláčením po všech istanbulských hamamech a poléváním nejdražšími alexandrijskými voňavkami. S pohany zpoza Dunaje to bude podobné. Pověstmi o jejich mizerných hygienických návycích mě strašila už matka. Jak jsem se později přesvědčil, příliš nezveličovala. No nic, kapitáne, budeme to zkoušet dál. Širin tě znovu vydrhne dnes večer a pak každý další. Snad se to zlepší.“

Báthory těm dvěma naslouchal jen na půl ucha. Rozhlížel se po táboře plném hemžení a hluku. Gaziové proudili oběma směry, čepele tirpanů a hlavně mušket se blýskaly na slunci, zněly povely i sborové odpovědi, hlaholily trubky, rachotila kola vozů a dělových

lafet, dusali koně. Do toho všeho hrál mehter a dočista tak měnil mumraj v táboře v ohlušující kakofonii.

„Co znamená ten shon?“ zeptal se Báthory. „Pochopili jste, že benátského lva neulovíte, a tak se chystáte na návrat do Istanbulu?“

„Právě naopak. Kaptan paša se obává hrdelního trestu za průnik černého korábu do přístavu, takže vymýšlí, jak zmírnit velkovezírův hněv. Dnes ráno se probudil s plánem masivního útoku na město. Domnívá se, že když ho dobude, úplně tím zastíní nedávné selhání. Zní to logicky.“

„Jen když připustíš, že se města skutečně zmocní,“ podotkl Báthory. „Trčíte tu už... jak dlouho? Deset let?“

„Na ostrov jsme zaútočili roku tisíc padesát pět, Kandii jsme oblehli v tisícím padesátém osmém.“

„Nevyznám se v mohamedánském kalendáři.“

„Teď je rok tisíc sedmdesát dva.“

„Takže obléhání trvá už... čtrnáct let. Bez jakéhokoli výsledku.“

„Kdepak bez výsledku. Obsadili jsme celý ostrov, dobyli mnohá města a pevnosti. Tehdy, za úsvitu války, jsem zde byl. Viděl jsem pád Hanye a Resma. Později podlehla Siteia...“

„Ale Kandie vám, s Boží a papežovou pomocí, pořad plive na hlavy. I navzdory tomu, že jste ji odřízli od vnitrozemského zásobování. Nevidím důvod, proč by se právě tenhle šturm měl podařit.“

„Já ano. Kaptan paša je zoufalý.“

„Zoufalejší než obránci? O tom pochybuji.“

Čelebi si nahlas povzdechl. „Nu ano. Necht' mi Alláh – On je chápavý! – odpustí malověrnost, ale také nevěřím, že se situace náhle obrátí. Obzvláště ne teď, když benátská flotila dopravila do města čerstvé posily, zásoby a střelivo.“

„Ten váš admirál asi není kdovíjaký stratég, hm?“

„Je v úřadu teprve od loňska.“

„Příštího roku se na stejném postu nedočká.“

„Ne. Zřejmě se ho vůbec nedožije.“ Čelebi vzhlédl. „A až k tomu dojde; až mu janičářský aga doručí hedvábnou stuhu, my se musíme držet co nejdále. Aby v pytlích neskončily i naše hlavy.“

„Hlavně ta tvoje,“ neodpustil si Báthory. „My jsme jen otroci, nemyslíci zvířata. Nepodílíme se na pánových prohřešcích.“

Zarachotila kopyta a v uličce mezi stany se zatřpytily tугy se zlatými půlměsíci.

„My o vlku...“ zastínil si Báthory dlaní oči.

„Valláhi!“ Čelebi sklouzl z taburetu na kolena. „Míří přímo sem!“

Vřava v uličce odumírala. Houfy gaziů se bleskově trhaly a postupně klesaly, jako by jim obrovská neviditelná čepel podsekávala nohy.

Kuzgun popadl Báthoryho za rameno.

„Jo, vím to i bez tebe,“ vyškubl se mu Kornel a zabořil kolena do prachu.

Jízda zvonící honosnou zbrojí zastavila před stanem.

„Eвлиyo!“

Čelebi nesměle vzhlédl. Abdülkadir paša měl na sobě nádherný kyrys s ornamenty intarzovanými zlatem a stříbrem. Na slunci se třpytil jako nepozemské zjevení.

„Vznešený, nedostizný pašo!“ rozpřáhl učenec ruce. „Jaká to čest pro ubohého dervise! Smím tě pozvat do svého skromného příbytku?“

„Nemám čas, evliyo. Jak vidíš, připravuji gazie k boji. Zítř ráno začne útok, po souši i po vodě. Děla a bubny zahřmí tak, že pod městem pukne zem. Každý věřící, schopný sevřít zbraň a zemřít pro majestátního Alláha, vyrazí do střetu s bezbožnými zloduchy.“

„Velkolepý plán, kaptan pašo! Jako sipáhi a věrný sultánův otrok se také chopím meče.“

„Ne. Ty si najdi místo s dobrým výhledem a pozorně všechno sleduj, abys dokázal můj triumf zapsat do kroniky.“

„Jak přikazuješ, ctihodný!“ zvolal Čelebi a znovu sklonil čelo k zemi – hlavně proto, aby zakryl výraz nesmírné úlevy. „Pokusím se, pokud mi to mé ubohé schopnosti dovolí, popsat bitvu jako nejskvostnější vítězství, jehož jsem se osobně zúčastnil. Také o ní, pokud laskavě dovolíš, složím hrdinský zpěv.“

„Jednu oslavnou báseň jsi mi už slíbil. Jak pokračuješ?“

„Kasída je hotová, veliký pašo!“

„Vstaň a zarecituj mi z ní.“

Čelebi se zvedl, narovnal ramena, rozhlédl se po tvářích důstojníků na koních, spojil ruce v širokých rukávech kaftanu a hlasem jako zvon přednesl:

*Chvála Bohu vznešenému!*

*Tu noc od severu, jako z pekel vřících,  
vypluly černé lodě, plné nevěřících,  
tisíce kanónů burácely hlasem hromu,  
bídáci na moři rozpoutali pohromu.*

*Chvála Bohu vznešenému!*

*Veličenstvo kaptan paša, pozorný a bdělý,  
volal reisy, než sami nebezpečí zřeli,  
kadirgy do litého střetu vypluly,  
ohně vyšlehly, hladinu dým zahalil.*

*Chvála Bohu vznešenému...*

„Chvála!“ skočil mu Abdülkadir do řeči. „Stačí, evliyo. Jsou to dobré verše. Večer mi předneseš celou báseň. Zvu tě do svého hamamu na oslavu ve společnosti udatných, kteří zítra povedou úder na hadí hnízdo. Pokud celé tvé dílo potěší mé uši, dostaneš padesát zlatých, dobrého koně a meč s jílcem vykládaným jantarem.“

Čelebi znovu padl na kolena a třikrát se dotkl čelem země. „Nehodný derviš ti poníženě děkuje! Jsi pýchou samotného Boha, velkolepý pašo! Sláva ti navěky, a dlouhý život v hojnosti a vážnosti!“

„Doufejme, evliyo, doufejme.“ Abdülkadir už chtěl pobídnout koně, když mu zrak padl na muže se zjizvenou hlavou. Svrátil obočí. „To je on?“

„On,“ přisvědčil Čelebi. „Kornelius Báthory, vrah mnoha dobrých sultánových bojovníků.“

„Nějaké pokroky?“

„Chce to čas, ctěný pašo.“

„Takže stále nepřijal pravou víru?“



„Odpusť, ale ne. Je zabeđený a tvrdohlavý jako kavkazský beran.“

„Ať to netrvá příliš dlouho, evliyo. Škoda na něj plýtvat jídlem a vodou.“

„Já ho zlomím, ctihodný pašo. A když ne, sám mu setnu hlavu a nabodnu ji na kůl.“

Báthory pohlédł úkosem na Čelebiho a pak vzhlédl k admirálovi. Vedle něj klečící Kuzgun zasyčel, popadl ho zezadu za krk a přitiskl mu obličej k zemi.

Abdülkadir odtrhl pohled od drzého otroka a pobídl koně.

„Hodinu před *akšamem* v mém hamamu, evliyo!“ zavolal přes rameno a spolu s ostatními jezdci zmizel v oblaku prachu.

„Jestli to uděláš ještě jednou, kozácký šmejde,“ vyplivl Báthory špinavou slinu a hřbetem dlaně si otřel obličej, „zlomím ti nejdřív tu ruku a potom i vaz.“

Kuzgun si jen pohrdavě odfrkl, vstal a oprášil si kolena.

„Výborně,“ zabručel Čelebi. „Teď musím rychle dopsat tu mizernou veršovačku.“

~ ~ ~

Abdülkadir Čelebiho kasídu za mizernou nepovažoval – derviš se krátce před půlnocí vrátil na novém koni. Uzdu však svíral v dlani Kuzgun, který arabského hřebce vedl za sebou. Když zastavili před stanem, Čelebi cosi zamumlal a bezvládně sklouzl ze sedla. Kozák ho hbitě zachytil, přehodil si ho přes rameno jako pytel rýže a odnesl do stanu. Při ukládání na matraci zacinkal plný měšec.

„Všemohoucí...“ Čelebi procítl a chytil se za hlavu. „Přísahám na Černý kámen v Mekce, že už nikdy... nikdy nepodlehnu pokušení. Nezhřeším proti Písmu... Prokleté víno! Prorok věděl, proč ho pravověrným zapověděl...“

„Potřebuješ se jen vyspat, efendi,“ řekl Kuzgun. „Ve skutečnosti jsi toho moc nevypil. Do rána se vzpamatuješ.“

„Já ubohý... Derviš má žít v skromnosti... odmítat hmotné statky a hříšná potěšení... Takto mě Bůh trestá...“ Čelebiho klížící se oči zabloudily k Báthorymu, sedícímu se zády opřenými o středový kůl. „Mrzí mě ten řetěz, kapitáne,“ sklonil pohled k obruči na Kornelově

kotníku. „Doufal jsem... že budeme přátelé. Nevadí mi ani, že jsi bezvěrec... I já mám občas podezření... že křesťanský a muslimský Bůh... je jeden a tentýž. Co myslíš?“

„Myslím, že sis dal pořádně do nosu,“ řekl Báthory. „Po kolika pohárech jsi ztratil dar plamenné recitace?“

„Hehe... Naštěstí mě paša zahrnul dary... ještě předtím. Nerozumí poezii, starý jezevec. Označil mé verše za výborné. Kdeže. Házím korálky prasatům... a ti hlupáci je považují za perly... Ty to víš... Ty tomu rozumíš. Kapitáne, chtěl bych získat tvou důvěru...“

„Dnes ne,“ přerušil ho Kuzgun důrazně. „Spi, efendi. Zítřka tě čekají povinnosti. Musíš zaznamenat útok.“

„Širin!“ vzpomněl si náhle Čelebi. „Kde jsi, má krásná konkubíno? Můj syrský kvítku...“

Plátno na zadní části stanu se rozhrnulo, otrokyně vešla a poklekla.

„Pojď ke mně, Širin,“ blábolil Čelebi. „Polaskej mé ničemné, hříšné tělo. Možná přece jen rozdmýcháš vášeň...“

Konkubína úkosem pohlédla na Kuzguna. Sevřel čelisti, ale neznatelně přikývl. Černovláska se přisunula k opilci a nechala se obejmout kolem ramen. Čelebi se svalil na záda a stáhl ji k sobě.

Kozák se rázně otočil a vyšel ze stanu. Báthory ho vyprovodil pozorným pohledem.

„Širin... má krásná Širin... ty jediná jsi mi zůstala...“

Čelebi zasténal a ztichl. Krátce nato začal chrápat. Báthory zařinčel řetězem a natáhl se na podušku.

Spánek už mu začal zavírat oči, když zaslechl šustění. Širin opatrně vstala a vykradla se z hlavního pavilonu. Kdesi za plátěnou stěnou se ozval šepot. Cinkla spona na opasku.

Báthory naslouchal tichému šelestu a občasnému přidušenému zasténání. Po nějaké chvíli Kuzgun zamručel a Širin vyjekla do dlaně.

Čelebi zachrochtal, obrátil se na druhý bok a vypustil větry.

Ráno je probudilo dunění kanónů.

~ ~ ~